

Októberben jelenik meg *Óda a fényhez* címmel a vak és gyengénlátó költők, írók antológiája, melynek elkészítésében szerkesztőségünk tagjai is közreműködtek. A kötet két szolnoki szerzőjének bemutatásával erre a kiadványra szeretnénk felhívni a figyelmet.

Miután a kalauz leszállította a költőzködő, duhaj cigányokat, már csak néhányan maradtunk az autóbussen. A sofőr egész testével a volánra dőlt, nyakát is előrefeszítette. Minden idegszála a szélvédő üvegre nehezedő köddel birkózott. Lépésben haladtunk. A fejkendős asszony kizárkázta cipzárjával babrált, fűrgő, tömzsi ujjai fáradhatatlanul szaladgáltak ide-oda. A féllábú valami ismerős dallamot dúdolt. Botjával ütemesen kopogott a padlón. Az öregember a szürkületbe burkolózott. Nagyszélű fekete kalapja a homlokába csúszott, nyakából csak egy keskeny, szőrös csík látszott. Kezéből a gombóccá gyúrt zsebkeendő éppen kiesni készült. Megigazítottam a térdem fölé csúszott ruhámat. Nehezemre esett az ülés, bokám hordónyivá puffadt. A kalauz a sofőr háta mögé lépett, de kérdéseire nem kaphatott választ, mert morogva dobta le magát az első ülésre. Tászkájában megcsörrent az aprópénz.

Régóta utaztunk így szétszórtan, szóltalanul. Kinn szántóföldeket sejtetett az egyforma homály. A féllábú keresztbe rakta térdén a botját, gyakran nézett karórájára.

– Kifog rajtunk az idő – s minthogy kijelentésére senki sem reagált, hangosabban folytatta. – Jócskán késésben vagyunk. Az ember akkor halad leglassabban, amikor nagyon sietne...

A kalauz bölcsessége (lassan járj, tovább érsz) üresen koppant. A fejkendős asszony idegessége talán ettől robbant.

– Ha ezt tudom, akkor a korábbi busszal jövök. A fene se gondolta, hogy ilyen ködbe keveredünk! Jól nézek ki, ha megunják a várakozást! Mit kezdenék a csomagjaimmal ilyenkor este a városban?! El sem igazodnék! – Kosaráról felemelte a takarót. A barnáshéjú tojások között piros paradicsomok, zöld paprikák és sárgás hagymafejek pompáztak ízléses elrendezésben. A nagy táskában alma, körte és szilva mosolygott. Friss illatuk az orromba lopódzott. Számban összefutott a nyál.

– A demizsonon könnyíthetünk! – húzta össze szemét huncutkásan a féllábú. – Valami jó hazai?

– Muszáj segíteni a gyerekeket – élénkült meg az asszony. – Hiába, drága a városi élet. Minek járnának piacra? Nálunk úgyis megterem! Csak a szállítás nehézkes így, buszon...

Az öregember nem mozdult. Ősz pillái átvették a motor rezgését.

– Most aztán ez is megoldódik – nézett körül emelt fővel az asszony. – Hamarosan megjön az autójuk.

Feltépte táskája cipzárját, az aljára kotort, aztán ugyanilyen hirtelen mozdulattal rántotta be.

– Persze, ebben is ránk szorulnak... – S látszólag megkönnyebbült, amikor végre kibökte titkát. – Most viszem nekik a rávalót. Csak várjanak meg! – Félhangosan még megkockáztatta: – Nem lehetne valamivel gyorsabban?

– A sofőr ingén átütött az izzadság.

A féllábú tárcájában keresgélt. Hosszan bámulta a fényképet. A középkorú, tupírozott hajjú nő beállított nevetése előnytelenül kimutatta oldalát, romlott fogait.

– Vajon megismer? – tűnődött a férfi. – Egy presszóban találkoztunk. A hirdetésemre jelentkezett.

Zsebéből gyűrűt újságlapot húzott elő. A bekeretezett pár sor elárulta életkorát, foglalkozását, szándékát. Arcáról a botjára tévedt a pillantásom, de nyomban elraktam a fejem. Hangja utánamnyúlt.

– Az őszinteség nálam még sohasem vált be. A régi hirdetésemre senki sem jelentkezett. Gondoltam, megpróbálom így, hátha...

A fényképet a felső zsebébe csúsztatta. Patetikus kéztartással a szívéhez szorította.

– Lehet, hogy most megtalálom...

Szája szögletében apró ránc táncolt. Nem tudtam, mosoly-e vagy inkább keserű öngúny.

Az ajkamba haraptam. Hasamban erőszakos rángást éreztem, ruhám ráncai megelevenedtek. Kezem fogódzó után kapott, de útközben ökölbe szorult. A fejkendős asszony hátrafordult.

– Nem sok ideje lehet már!

– Igen... – szorítottam össze a fogam – olyan furcsa, olyan más ez most... – Felemelkedtem a helyemről,

Baranyiné Miks Mária

Késésben

egy újabb görcs azonban visszaparancsolt. Összegörnyedtem. – Majd elmúlik...

Éles nevetés csipett egészen közelről az arcomba.

– Azt nem lehet elhalasztani, jön magától!

– Még lebabázik itt nekünk! – kurtantott a féllábú.

A kalauz cifra káromkodása vágta el a fájdalommat. A motor köhögött még egy-kettőt, aztán csend lett. A sofőr széttárta karjait.

– Bedöglött.

Az öregember fénytelen rés-szeme riadtan pislogott.

– Hol járunk? – nyögte kiszáradt szájával.

A féllábú csapzott hajába túrt.

– Most már biztosan nem vár meg.

Bolond lenne várni rám... pont énrám...

Kintről metsző hideg tört ránk.

– Meg fog halni – vinnyogott az öreg. – A doktor üzent értem... Bemehettem volna hozzá utoljára... – Reszketősen, hosszan fújta orrát a zsebkeendőbe, kalapja előrebillent. – Hat közös gyerek... Két háború... és nem láthatom többé... Soha...

A sofőr karja, nyaka olajtól bűzlött, a kalauz súlyos franciakulccsal hadonászott.

– Negyven évig voltunk együtt... Most egyedül maradok.

– Három személyt elviszek.

A személygépkocsi fékje az agyamban csikordult. A kiáltásra összenézünk. A féllábú méteresekeket ügetett a kijárat felé, az öreg kalapja végiggurult a padlón. Az asszony mázsás kosarát durván a hasamba nyomta. Combomon meleg folyadék csorgott végig. Az ajtóban torlódtunk. A görbebot fájdalmas reccsenéssel tört ketté. A nyitva felejtett kizárkázásból lila pénzeső hullott alá. Az öreg gyerekesen zokogott. Gombóccá zsugorodtam.

– Mit hülyéskednek?! Nekem erre nincs időm!

Az autó vezetője gázt adott, ajtaját menet közben csapta be.

Visszaültünk kihűlt helyünkre. Késésben voltunk.